

A

GEMEENTE GORSSEL
236BV.753/VROB
Postboekingsnummer:

VERGADERING B en W d.d. 13 AUG 1991 nr. 19

Openbaar ja

Ingekomen van : Monumentencommissie Gorssel
Datum : 15 mei 1991 + 19 juni 1991
Onderwerp : Verslag vergadering dd. 15 mei en 19 juni jl..

Steller:
Afdeling: VROM

Par. hoofd:
Datum 12-08-1991

	Akkoord	Bespreken	Opmerkingen
Secretaris			
Burgemeester			
Wethouder			
Wethouder			

EINDBESLISSING

Voor kennisgeving aannemen: 0
Konform advies:
In afwijking van advies besloten: 0

Planning:
Commissie
d.d.
Commissie
d.d.
Raad:

MC:

SAMENVATTEND ADVIES:

1. Verslagen voor kennisgeving aannemen en uitwerken conform de uitgebrachte adviezen.
2. Panden Kasteelweg 14, Dorpsstraat 12, Joppelaan 92 en Harfsensesteeg 6 plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst.
3. Circulaire Provincie Gelderland over subsidiëring monumenten en molens voor kennisgeving aannemen.
4. Circulaire Rijksdienst voor de Monumentenzorg over procedure afgifte wijzigingsvergunningen rijksmonumenten voor kennisgeving aannemen.

Nader advies afdeling:				
------------------------	--	--	--	--

Archief

Monumentenlijst gemeente Gorssel

Object nummer : 74

Plaats : Eefde
Straat en nr. : Harfsensesteeg 6
Naam pand :
Naam eigenaar :
Naam bewoner :
Kad. aanduiding: gemeente Gorssel, sectie C, nummer 3961
Aard object : boerderij
Huidige functie: boerderij
Oorspr. functie: boerderij
Architect : boerderij: ?; bijschuur Bokhorst, timmerman en
metselaar (opgave bewoner)
Bouwjaar : boerderij: 1914; bijschuur 1937-'38
Bouwtype : Gelderse T-boerderij en hallehuisschuur
Bouwtijl : streekeigen
Verbouwingen : -tot nog toe slechts kleine aanpassingen i.v.m. de
bedrijfsvoering (betegeling rechter stal;
mesttransportsysteem linker stal; varkenshokken
in bijschuur e.d.)
-verbouwing van de gehele boerderij tot meergene-
ratiewoning in voorbereiding.

Litt./archief :
Opmerkingen : -Voor 1914 stond op deze plaats nog geen boerderij
(zie topografische kaart 414, herziening 1906)
-in 1943-'44 zijn duitse boeren ingekwartierd
geweest in de bijschuur. Zij waren hier in
verband met legertransporten per paard en wagen.
Voorzover bekend is dat de enige periode geweest
dat het keukentje in de bijschuur (kennelijk
eigenlijk bedoeld voor het bereiden van veevoer)
is gebruikt. (opgave bewoner)

Inventarisator : Gelders Genootschap/ ;
Datum inv. : 26 april 1991
Negatiefnrs. :

Redegevende beschrijving Harfsensesteeg 6 te Eefde.

Boerderijcomplex, bestaande uit een erf met een vroeg 20e eeuwse Gelderse T-boerderij, een iets jongere bijschuur van het hallehuistype en twee kleinere schuren (waarvan de rechter kennelijk wel uit de zelfde tijd stamt als de boerderij, maar door latere uitbreiding en verandering en door z'n bescheiden positie op het erf voor de monumentale waarde alleen nog van belang is door z'n bijdrage aan de vorming van het erf) en een kapschuur (die vrij nieuw en terzijde staand niet van monumentale waarde is). De boerderij staat met de voorzijde naar de Harfsensesteeg en met name het voorhuis is beeldbepalend in het aanzicht vanaf die weg. De bijschuur staat iets verder van de weg af, links naast en evenwijdig aan het achterhuis van de boerderij. Het centrale erf ligt achter beide gebouwen en wordt aan de achterzijde afgesloten door de kleinere schuren en ontsloten tussen de boerderij en de bijschuur door en van rechts vanaf een verder doorgaande oude landweg.

De boerderij. T-boerderij van het gebruikelijke model, maar met als -oorspronkelijke- toevoeging een combinatie van kookhuis en varkensschuur als aanbouw tegen de rechter zijgevel van het achterhuis dicht achter het voorhuis. Het zadeldak van de aanbouw is dwars aangekapt in het wolfsdak van het achterhuis. Het voorhuis is aan beide zijden iets breder dan het achterhuis, de nokken van beide liggen op gelijke hoogte. Alle dakvlakken gedekt met gesmoorde vlakke muldenpannen; geen goten; alle gevels in bruin-rode baksteen in kruisverband en voorzien schootankers op de gebruikelijke plaatsen en van een aangesmeerde plint (bij voorhuis en voor- en zijgevel van de aanbouw grijs-blauw geschilderd); gevelopeningen overspannen door een segmentboog (tenzij anders gemeld), in het voorhuis steeds boven een recht kozijn en met eenvoudig siermetselwerk in de iets terugliggende boogvelden; deuren en luiken groen; kozijnen, ramen, architraaf en fries en windveren en waterborden wit. Voorhuis met de gebruikelijke indeling, hier met de gang rechts van de grote kamer, en de beide kamers links als opkamer boven een kelder met balkenplafond. Nabij het linker uiteinde van de nok een schoorsteen op die nok, nabij het rechter uiteinde een er direkt achter; dakoverstek (één pan) op klossen met eenvoudig bewerkte koppen, boven een gepleisterd fries en een eveneens gepleisterde ongeprofileerde architraaf. De vensters op de beganegrond zijn 6-ruits schuifvensters met in de bovenlichten een imitatie van glas in lood in een patroon van staande ruitvormen gemaakt door loodband te plakken op het doorgaande glas (oorspronkelijk?); grijs-blauw geschilderde cementen lekdorpels, en opgeklampte luiken van kraaldelen (klampen bij gesloten luiken aan de buitenzijde; oorspronkelijk?). Alle kamers hebben één zo een venster in elke gevel waar ze aan grenst (behalve achter) behalve de kamer rechts achter (een keuken), die een wat lagere deur met bovenlicht (met een zelfde boog en boogveld) en een nog lager naar buiten draaiend 4-ruits raam onder een rollaag heeft. Boven het laatste (ten behoeve van een knechten- of meidenkamertje) nog zo een raam, maar naar binnen draaiend. De vensters van de opkamers hebben de onderdorpel wat hoger; in de linker zijgevel onder beide vensters en grotendeels in de plint, een kelderraampje onder een rollaag en zonder lekdorpel; de linker met 5, de rechter met 3 ijzeren staven. .74

Boven de vensters links en rechts in de voorgevel en boven het schuifvenster in de rechter zijgevel een zaadzolderraampje met middenstijl. Even hoog als de vensters de -opgeklampte- voordeur, met overeenkomend bovenlicht en onder een zelfde boog; hardstenen dorpel en kozijnstijlen op hardstenen neuten. Rechts van de voordeur 1 baksteenlaag boven de plint een stichtingssteen met initialen: " H G B | E v Z | 19 16/8 14 ". Centraal boven voor- en linker zijgevel een dakkapel, ter plaatse waarvan het dakoverstek is onderbroken; opzij met 2, voor met 4 gekoppelde 4-ruits draairamen.

Achterhuis met de gebruikelijke indeling, hier met 4 gebinten, die 5 traveeën vormen. Ten tijde van de opname voor deze beschrijving waren de slieten van de hooizolder en de hilden dichtgezet met houten luiken alsmede de stal inrichting nog aanwezig. Achtergevel met de gebruikelijke indeling, maar met links 2 deurtjes (een staldeurtje zonder en een mestdeurtje met een lage drempel) en links van het staldeurtje rechts een doorvoer vanuit de grup met daaraan gekoppeld een opklapbaar mestopvoerwerktuig; een 3-delige deeldeur met de onder- en bovendeur rechts en met in de boog een wit geschilderde sluitsteen met jaartal (1914); gietijzeren 7-ruits stalramen onder halfcirkelboog; alle 3 de deuren opgeklampt en van kraaldelen. Zijgevel links met direkt achter het voorhuis een deur (de daagse entree van het voorhuis) met een zelfde uitvoering, maar met rechte bovenzijde (direkt tegen de dakrand) en met een ruitvormig ruitje er in; verder 6 (niet oorspronkelijke) 3-ruits betonnen stalramen met ventilatiesleuf eronder. Zijgevel rechts met van links naar rechts afwisselend 3 maal een gietijzeren 5-ruits (4-delig plus klein rond middenruitje) en mestdeurtje met lage dorpel (uitvoering als deuren in achtergevel); het eerste raampje zit in de smalle tussenruimte tussen de aanbouw en het voorhuis. Aangebouwd kookhuis/varkensstal met in voor- en achtergevel van het stalgedeelte deuren en ramen overeenkomstig die in de rechter zijgevel van het achterhuis, maar de raampjes voorzien van een eikenloof versiering (voor 2 raampjes, achter 2 maal: een raampje geflankeerd door 2 deurtjes). In de topgevel (links) rechts een deurtje in een kozijn (dit in tegenstelling tot de gebruikelijke stal- en mestdeurtjes) en onder een rollaag en centraal in de zolder een luik in een zelfde uitvoering. Het kookhuisgedeelte (direkt tegen het achterhuis) heeft in de voorgevel een deur overeenkomstig die in de linker zijgevel van het achterhuis en achter twee ongelijke kleine ramen; laag op achterdakvlak de schoorsteen.

De bijschuur. Doorrijschuur van het gebruikelijke type, met 3 gebinten die de ruimte in 4 traveeën verdelen; slieten en hilden met houten luiken nog aanwezig; heringericht met varkenshokken; oorspronkelijke voederkeuken rechts voor; latere aangekapte houten aanbouw tegen bijna de volle lengte van de linker zijde. Wolfsdak gedekt met gesmoorde oud hollandse pannen (aانبouw met oude cementpannen), gevels van rode baksteen in kruisverband met schootankers op de gebruikelijke plaatsen en met aangesmeerde plint; schilderwerk overeenkomstig dat van de boerderij. Voorgevel met de gebruikelijke indeling, maar met (oorspronkelijk) in plaats van de staldeurtjes naar binnen vallende getoogde gietijzeren 6-ruits stalraampjes (linker dichtgemetseld); naar buiten draaiende 2-delige deeldeur (van kraaldelen), geflankeerd door stalramen als die in de boerderij; daar onder (later .74

toegevoegd) links een betonnen stalraam en rechts een kleiner houten raam. Zijgevel links gaat schuil achter de aanbouw maar bevat nog wel de 3 oorspronkelijke stalraampjes (5-ruits met eikenloof versiering). De zijgevel rechts bevat links een "staldeurtje" (van de voederkeuken) en dan afwisselend 3 maal een stalraampje en een mestdeurje, allen onder segmentboog; het staldeurje is iets hoger dan de mestdeurtjes en heeft in ook geen drempel (de mestdeurtjes een lage); de raampjes zijn gietijzeren 6-ruits valraampjes. De achtergevel heeft ook ongeveer de gebruikelijke indeling, maar met als extra een hooiluik boven de deel deur (tegen de dakrand) en met als wijziging de toevoeging van twee betonnen stalraampjes de een in de plaats van het linker staldeurtje; de deel deur onder segmentboog is 3-delig (onder- en bovendeur links) en draait (als gebruikelijk) naar binnen; de flankerende stalramen zijn ook hier gelijk aan die in de boerderij; het staldeurtje rechts is kennelijk later iets naar rechts verplaatst en heeft toen een betonnen latei gekregen.

Motivering.

Van belang voor het zichtbaar houden van de historische ontwikkeling van het landschap (behoort tot de jongere ontginning ten behoeve van de landbouw de nabijheid van de oudste landbouwgronden op de Eefdense enk), de streekeigen agrarische bedrijfsvoering en de bijbehorende architectuur (in dat verband een representant van de jongere boerderijen die nog de oude traditie van woonhuisindeling volgen, die bovendien landschappelijk in samenhang kan worden gezien met oudere vormen daarvan).

Onderdelen waarop de bescherming met name betrekking heeft:
De erfvorm, de casco's van de uitvoerig beschreven gebouwen, de (niet tussen haakjes) genoemde dakbedekkingen, het kenmerkende gevelmetselwerk (met name de genoemde bogen, pleisterwerken en de gedenkstenen en muurankers), de kenmerkende vensters (met name de schuifvensters en ijzeren stalramen) en deuren (met name de voordeur, de deeldeuren en staldeurjes).